

Факултет Правни

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

(Број захтева)

Веће научних области правно-економских наука
(Назив већа научних области коме се захтев упућује)

(Датум)

ЗАХТЕВ**за давање сагласности на предлог теме докторске дисертације**

Молимо да, сходно члану 46, ст. 5, тач. 3 Статута Универзитета у Београду („Гласник Универзитета“ у Београду бр. 131/06) дате сагласност на предлог теме докторске дисертације:

„СУКОБ ЗАКОНА И НАДЛЕЖНОСТИ КОЈИ ПРОИЗЛАЗЕ ИЗ ПОВРЕДЕ РЕПУТАЦИЈЕ ПУТЕМ ИНТЕРНЕТА“

(пун назив предложене теме докторске дисертације)

НАУЧНА ОБЛАСТ МЕЂУНАРОДНОПРИВАТНА

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног од родитеља и презиме кандидата:
ЂОРЂЕ (БРАНКО) КРИВОКАПИЋ

2. Назив и седиште факултета на коме је стекао високо образовање: Правни факултет Универзитета у Београду

3. Година дипломирања: 2006.

4. Назив магистарске тезе кандидата:

5. Назив факултета на коме је мастер рад одбрањен: Правни факултет Универзитета у Питсбургу (САД)

6. Година одбране мастер рад: 2007.

7. Назив факултета на коме је кандидат завршио докторске студије: _____

Одсек, смер или група: _____

Година завршетка докторских студија: _____

Обавештавамо вас да је Наставно-научно веће
(назив надлежног тела факултета)

на седници одржаној 26. децембра 2011. години размотрило предложену тему и закључило да је тема
подобна за израду докторске дисертације.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Професор др Мирко Васиљевић

Прилог: 1. Предлог теме докторске дисертације са образложењем.

2. Акт надлежног тела факултета о подобности теме за израду докторске дисертације.

3. Подаци менторима – додаток уз образац 1

4. Копија дипломе LL.M.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

У својству чланова Комисије за оцену кандидата и подобности теме под насловом:

„СУКОБ ЗАКОНА И НАДЛЕЖНОСТИ КОЈИ ПРОИЗЛАЗИ ИЗ ПОВРЕДЕ РЕПУТАЦИЈЕ ПУТЕМ ИНТЕРНЕТА“

коју је предложио Ђорђе Кривокапић, студент докторских студија (ДС 32/2008), слободни смо поднети следећи:

РЕФЕРАТ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

А) Лични подаци

Ђорђе Кривокапић, дипломирани правник-мастер, рођен је 14. јуна, 1982. године у Котору, Црна Гора. Основну школу завршио је у општини Стари Град у Београду 1997. године као носилац Вукове дипломе. III Београдску гимназију завршио је у Београду 2001. године.

Правни факултет Универзитета у Београду уписао је 2001. године, а дипломирао након 4 године и 9 месеци са просечном оценом 9,45 (*девет, четрдесет и пет*). У току студија, више пута је награђиван „*Похвалницом*“ Факултета за постигнут успех.

Мастер студије на Правном факултету Универзитета у Питсбургу (САД) уписао је 2006. године, и успешно стекао диплому LL.M. (мастер правних наука). У оквиру ових студија положио је следеће предмете: Право привредних друштава, Међународне пословне трансакције, Међународна трговина, Пословне трансакције, Уговори, Право и економија, Међународно решавање спорова, Увод у правни систем САД.

Живи и ради у Београду. Од 1. октобра 2009. године запослен је на Факултету организационих наука Универзитета у Београду, најпре као сарадник у настави, а затим од 1. новембра 2010. године и као асистент. Његово радно ангажовање се одвија у оквиру Катедре за организацију пословних система где је задужен за извођење наставе на предметима Пословно Право и Правни основи информационих система. Пре ангажовања на Факултету организационих наука Универзитета у Београду, Ђорђе је радио као адвокатски приправник у адвокатској канцеларији „Карановић & Николић“, водећој канцеларији у области привредног права на западном Балкану, где је учествовао у бројним успешним трансакцијама и пројектима у Србији, Црној Гори и Босни и Херцеговини.

Докторске студије Правног факултета Универзитета у Београду, за ужу међународно-приватно правну научну област, уписао је 2008. године. У оквиру ових студија успешно је положио све испите (Методи научно-истраживачког рада, Међународно-приватно право, Компанијско право, Право европских и међународних организација, Ауторско право и право интелектуалне својине и Арбитражно право), успешно одбранио семинарски рад на тему: „Закон о електронској трговини Републике Србије и сукоб закона“, и обавио остале програмом предвиђене обавезе. Лето 2010. године Ђорђе је провео усавршавајући се у оквиру Беркман центра за Интернет и друштво Правног факултета Универзитета Харвард.

Говори енглески а служи се руским језиком.

Б) Научно-истраживачки рад

Радови у зборнику симпозијума међународног значаја:

1. **“Зашто Србија треба да приступи Хашкој конвенцији о споразумима о надлежности суда”**, коаутор са Угљешом Грушићем - рад презентован и објављен у оквиру конференције *IX Private International Law Conference*, Скопље Македонија, 2011. године;
2. **“Potential impact of the US Speech Act: Influence of the Speech Act on Ongoing PIL Debate within EU and Third Countries”** – аутор – рад презентован и објављен у оквиру конференције *The Journal of Private International Law Conference*, Милано, Италија, 2011. године
http://www.dirppie.unimi.it/programmi_convegni_conferenze/jpil2011/jpil_brochure_2011.pdf;
3. **“Public Administration, Communication Technologies and Crowdsourcing: Opportunity for Social Change”**, коаутор са Проф. др Мирјаном Дракулић и Мином Мирковић - рад презентован и објављен у оквиру конференције *14th Toulon-Verona Conference "Excellence in Services*

<http://www.tvc2011.ua.es/programme.pdf>;

4. **"Management Clinic in Higher Education"** – коаутор са Проф. др Мирјаном Дракулић и Проф. др Невенком Жаркић-Јоксимовић - рад презентован и објављен у оквиру конференције *Academy of World Business Marketing and Management Development (AWBMAMD)*, Оулу Финска, 2010. године
<http://www.academyofworldbusiness.com/assets/2010%20Conference%20Program.pdf>;
5. **"Perspective of Global Impact of E-Commerce Directive: Good Experiences and Common Mistakes from Western Balkan"** – аутор - чланак презентован и објављен у оквиру *British and Irish Law Education and Technology Association (BILETA) Conference*, Беч Аустрија, 2010. године
http://www.univie.ac.at/RI/BILETA2010/BILETA10Progr_28mar10fin.pdf;
6. **„Инвестиционо право, решавање спорова и накнада штете“** – аутор - чланак представљен и објављен у зборнику радова са *V Конференције Међународног Приватног права „Међународно приватно право и заштита страних инвеститора“*, ПФ Подгорица 2008. године;

Радови у зборницима националног значаја:

1. **„Пружање игара на срећу путем Интернета у Републици Србији: актуелни правни проблеми“** - коаутор са Проф. др Мирјаном Дракулић и Светланом Јовановић - рад презентован и објављен у оквиру конференције *Симорг* 2010. године
2. **“Оснивање ЦСИРТ у Републици Србији”** – коаутор са Проф. др Мирјаном Дракулић и Светланом Јовановић - рад презентован и објављен у оквиру конференције *Симорг* 2010. године;
3. **“Специфичности приликом оснивања радиодифузних привредних друштава у Србији”** - чланак објављен у *Зборнику Београдске отворене школе*, радови студената генерације 2004/2005, доступан на адреси [хттп://www.bos.rs/материјали/зборник_2006.пдф](http://www.bos.rs/материјали/зборник_2006.пдф)

2. ПРЕДМЕТ И ЦИЉ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Предмет докторске дисертације представља истраживање и боље разумевање сукоба закона и надлежности које настаје услед правне заштите репутације у дигитално доба.

1) Репутациона економија

Услед низа околности под којима модерно друштво функционише, а пре свега брзог доношења одлука заснованог на информацијама које су расположиве у оквиру јавног простора, врло често без провере квалитета (тачности и допуштености), значај репутације као тржишног регулаторног механизма додатно добија на значају. Наиме, данас приликом доношења сасвим обичних одлука, нпр. ког водоинсталатера ангажовати, послужићемо се Интернетом, мало „гугловати“ и на основу лако и бесплатно претраживих информација донети одлуку коме ћемо поверити посао који желимо да обавимо. Основ за доношење ове одлуке ће представљати генерални утисак који добијемо након што прочитамо коментаре корисника (анонимне, псеудо-анонимне али и оне неанонимне), Интернет презентацију коју је пружалац услуге сам креирао али и друге информације које сведоче о подобности пружаоца услуга да исту успешно пружи.

Овај генерални утисак о неком лицу на основу кога доносимо одлуке се у савременом друштву прожетим Интернетом и информационим технологијама назива репутација. Конкретно репутација представља скуп информација о одређеном лицу и његовим нематеријалним личним добрима, која су релевантне за креирање слике, положаја и третмана које то лице има у оквиру друштва. Репутација заправо обухвата како углед тако и част и достојанство појединог лица, односно све информације које су о овим личним добрима расположиве, укључујући информације приватног/интимног/поверљивог карактера које могу утицати на начин на који окружење посматра одређено лице.

2) Репутационе информације и Интернет

Информације које су у претходном периоду креиране о нама самима, услед карактеристика Интернета и нових сервиса који аутоматски врше индексирање и допуштају лако претраживање таквих података (Гоогле), претварајући Интернет од медијске платформе у најсадржајнију базу података, утичу на трајну промену садржаја и карактера слике о нама. Та слика постаје далеко трајнија, јер све информације које су о нама доспеле на Интернет време неће моћи да потисне, односно неће бити једноставно заборављене када након периода интензивног интересовања буду потиснуте у други план. Остаће сачуване на мрежи, индексоване тако да ће заинтересована страна на основу њих креирати слику о нама и након неколико деценија од њиховог појављивања. Сходно томе, Интернет претраживачи су заправо омогућили да свако од нас добије свој лични досије, брзо и бесплатно претражив за сваког заинтересованог, са било ког места на свету.

Са друге стране, развој дигиталних технологија, неутралност мреже и омогућавање свим заинтересованим лицима да учествују у креирању доступних садржаја и да их једноставно и без беспотребних трошкова пласирају у јавност, омогућили су читав низ нових ситуација у којима долази до саме повреде *репутације*, јер свако добија прилику да путем електронских комуникација јавно саопшти буквално шта пожели без могућности претходне цензуре.

3) Заштита репутације – различита материјална правила

Услед свега наведеног није изненађујуће да су националне државе али и глобално друштво постали свесни ризика који проистичу из потенцијалних злоупотреба у овом пољу. Како је Интернет изгледа неукротив, компаније настале на таласу информатичке револуције богатије и моћније од многих држава, а медијски сервиси један од најзначајнијих друштвених механизма, лако је оправдати становиште и напор држава да системски заштите слику која се о појединцу креира у друштву. Ипак приметни су различити приступи решавању овог проблема као последица

разликовања фундаменталних вредности у различитим друштвима. Наиме, заштита личности и личних добара није страна нити једном правном систему, међутим механизми заштите су се обично аутономно развијали креирајући разлике у степену и врсти заштите личних добара а под утицајем различитог значаја слободе информисања, различитог политичког система, различитог степена информатичког развоја али и многих других разлога. Услед тога је данас очита разлика у националним материјалним правилима путем којих се пружа заштита репутације; од оних у којима медији, креатори информације као и остали информациони посредници имају велики степен заштите од потенцијалне одговорности (правни систем САД) до система који омогућава изузетно добар положај лица које сматра да је његовој репутацији причињена штета (правни систем Уједињеног Краљевства).

4) Глобални информациони простор и његове последице

Услед ефеката глобалне економије и савремених средстава саобраћаја, субјекти који данас послују глобално (у читавом низу земаља а понекад и у дословно свим) су, чини се, управо она лица које највише држе до сопствене репутације (пре свега естрадне личности али и све самосталне професије попут адвоката, доктора, професора итд), као и привредни субјекти којима пословна репутација представља значајну имовинску вредност. Са друге стране, они обично сваку од ових јурисдикција у којима послују посматрају као одвојена тржишта на којима имају потребу да очувају добар глас о себи. Глобални карактер Интернета и доступност информација без обзира на државне границе, омогућавају са једне стране да се добра вест моментално пренесе до најразличитијих корисника Интернета креирајући позитивну слику о некоме на свим меридијанима. Исто тако, информација која може угрозити и оштетити нечију репутацију простим објављивањем на Интернету (а готово је извесно да ће свака атрактивна информација пронаћи свој пут до објављивања на Интернету), аутоматски постаје доступна широм света омогућавајући да до повреде репутације дође у било којој јурисдикцији у којој оштећено лице поседује репутацију.

5) Сукоб закона и надлежности

Како се чини да ће свака повреда репутације бити мултипликована повредама које ће имати ефекат у различитим јурисдикцијама до којих Интернет досеже, а у којима лице има легитимни интерес да заштити слику о себи, поставља се и питање локализације саме правне заштите. Вест која садржи проблематичну информацију је доступна свуда, док је сасвим могуће да буде креирана од стране лица из једне земље, објављена од стране медија друге земље, на интернет серверу који се налази у трећој земљи, на језику четврте земље, о лицу које је држављанин пете земље, које тренутно живи и ради у шестој земљи а има намеру да се пресели у седму земљу.

Лице коме у складу са наведеним буде угрожена или повређена репутација наћи ће се пред читавим низом правно релевантних избора, као на пример: шта конкретно захтевати од правне заштите, коришћењем којих конкретних правних механизма иницирати заштиту, у којој држави покренути поступак заштите, на материјална правила које од инволвираних држава се ослонити као и на који начин евентуално спровести правну одлуку уколико тужени не буде желео да се својом вољом повинује, нарочито уколико се спровођење одлуке захтева ван државе њеног порекла. Од одлука донесених поводом ових питања умногоме зависи успешност правног захтева и његов реални ефекат у стварности, али и висина и врста одговорности лица која су креирала и/или дистрибуирала штетну информацију.

6) Привредни развој, информационо друштво и релевантни правни ризици

Да би крајњи донели самог рада могли бити сагледани, неопходно је обратити пажњу на тржишни и правни положај привредних субјеката који обављају делатност у наведеним околностима и њихов значај на целокупан привредни развој. Наиме, опште је познато да привредни развој једног економског система директно кореспондира са развојем иновативних и технолошки напредних делатности у оквиру њега. Са друге стране, сведоци смо да ере у којој тржишни примат преузимају различити информациони сервиси (Google, Facebook, Twitter итд.), специфични хибриди медија и

такозваних услуга информационог друштва (услуга које се пружају на даљину уз накнаду путем електронске опреме за обраду и складиштење података, на лични захтев корисника услуга), који заједно са осталим компанијама из овог сектора заузимају све већи део БДП-а са константном тенденцијом раста.

Услед свега наведеног, а у интересу привредног развоја, неопходно је посветити посебну пажњу сектору медија и услуга информационог друштва, по чију привредну активност основни правни ризик представља потенцијална одговорност за повреду репутације трећих лица. Наиме, како је бизнис модел компанија у овом сектору заснован на посредовању и дистрибуцији информација обично преузетих из других извора, овај правни ризик се намеће услед проблематичног и тешко проверљивог квалитета информација са којима послују. Додатно, долази до мултипликације правних ризика услед постојања правне несигурности у погледу примене конкретних материјалних правила која би се применила на повреду репутације проузроковану кроз пословање поменутих компанија. Ова правна несигурност је условљена:

- о разликама у материјалним правилима различитих земаља у погледу правних механизма заштите репутације;
- о различитим националним правилима о међународној надлежности у вези са правним поступцима који се односе на заштиту репутације;
- о различитим квалификацијама и тачкама везивања код националних колизионих правила на основу којих се врши одабир меродавног права;
- о релативизацијом значаја општеприхваћене тачке везивања "места наступања последице"; као и
- о специфичног система признања и извршења страних одлука у овом пољу.

Услед свих наведених разлога тужилац поседује врло специфичну процесну позицију која му омогућава да након иницијалне правне анализе донесе одлуке тако да одабере јурисдикцију, колизиону норму, механизам заштите и меродавна правила која му највише одговарају. Ова могућност га природно наводи да врши форум шопинг односно избор националног система правне заштите који њему највише а туженом најмање погодује. На овај начин се отвара могућност да се сукоб закона решава пре свега у корист тужиоца, док тужени, који су најчешће медијски сервиси или пружаоци услуга информационог друштва, услед превеликог броја наведених тужиоцевих одлука и тачака везивања нису у прилици ни да квалитетно предвиде на који све начин и под којим условима могу одговорати услед чињенице да се на њих може применити море прописа. Додатно, не треба заборавити да лица која поседују репутацију у више од једне земље не представљају обичне грађане са скромним примањима већ обично имућније естрадне личности, предузетнике или саме компаније које ће, из горе наведених разлога, уложити значајна новчана средства како би сопственој репутацији омогућили што ефикаснију правну заштиту.

7) Предмет

Сам предмет истраживања би било боље разумевање сукоба закона односно питања међународне надлежности, меродавног права и међународног признања и извршења, а у вези са тужбама и осталим расположивим правним поступцима чији је циљ заштита и уклањање повреда репутације у ситуацијама када последица наступа у више јурисдикција, са посебним акцентом на повреде које наступају путем Интернета. У самом раду посебна пажња би била посвећена правним позицијама свих заинтересованих страна: грађана и пословних субјеката чија репутација је у питању, медија који прикупљају податке о грађанима како би их објавили на бази јавног интереса, привреде која у информационом друштву заснива своје пословне планове на преносу и дистрибуцији информација, као и свих осталих учесника на тржишту који своје одлуке доносе на основу расположивих репутационих информација.

8) Циљ

Иницијално, изучавање ове теме има за циљ да пружи боље разумевање улоге репутације као правне вредности у информационо доба, а изучавајући појаве попут:

- o раста значаја новог лако доступног глобалног јавног простора (Интернета);
- o неограничене могућности креирања садржаја (репутационих информација) од стране свих заинтересованих страна;
- o трајности информација које излазе у јавност и немогућност њиховог уклањања;
- o одсуства трансакционих трошкова приликом претраживања репутационих информација;
- o измењене улоге репутације и локације на којој се она испољава.

Са друге стране, предложени предмет истраживања наметнуо се као одговор на поједина питања на која предлагач настоји да одговори, а то су:

- давање прегледа релевантних међународних извора права у овом пољу са акцентом на инструменте које је Република Србија дужна да потврди и имплементира у свој систем.
- утврђивање и разјашњавање актуелних глобалних дебата (са посебним акцентом на САД и ЕУ) поводом трајног решавања изнесеног проблема;
- креирање класификације свих правних средстава која могу бити коришћена за заштиту репутације која произлази из истог, односно сличног чињеничног стања;
- саветовање привреде и медија на који начин да се понашају како би смањили наведене правне ризике када постоји опасност да буду тужени за повреду репутације;
- предлагање нових националних правила која решавају сукоб закона, које би мање земље попут Србије могле усвојити и пружити адекватну заштиту како домаћим бизнисима и медијима тако и грађанима, и на тај креирати конкурентнију инвестициону климу за компаније у овом сектору, док не буде пронађено глобално решење за изнесене проблеме.

Као централном темом рад ће се позабавити различитим основама одговорности које могу произаћи из истог или сличног чињеничног стања у оквиру кога долази до угрожавања и повреде репутације. Посебна пажња ће бити обрађена класификацији различитих правних захтева које оштећени може поставити, њиховој делотворности у оквиру дигиталног друштва, надлежним органима овлашћеним да поступају по овим захтевима, начином утврђивања националних правила која би применили ови органи, као и могућности да се њихове одлуке спроведу и ван територије државе у оквиру које су донете.

У вези са изнесеним биће истраживано питање надлежности над лицем које је потенцијално учинило повреду, односно послало, поставило или на други начин јавно саопштило репутациону информацију за коју се сматра да је учинила повреду угледа.

3. ОПИС САДРЖАЈА

Истраживање ће бити изложено у осам делова:

У првом делу ће бити представљено неколико примера повреде репутације међународног карактера, који ће омогућити контекстуализацију даље расправе:

- пример бр. 1 ће представити ситуацију када медиј/јавно гласило врши повреду репутације јавне личности која се брани кривично правним тужбама (клевета и увреда), захтевима из медијског права и захтевом за накнаду материјалне и нематеријалне штете,
- примером бр. 2 ће бити представљена ситуација у којој учесници на тржишту користе различите нелегитимне тактике како би угрозили позицију конкурента који ће се бранити путем правила нелојалне конкуренције, заштите интелектуалне својине, правила оглашавања али и захтевати накнаду штете проузроковане повредом репутације правног лица,
- пример бр. 3 ће представити ситуацију у којој појединац угрожава репутацију другог појединца, објављујући дефаматорне и приватне информације на Интернету и вршећи њихову дисеминацију коришћењем друштвених мрежа. Угрожени појединац ће, поред већ споменутих правних средстава против лица које креира информацију, покушати да установи и одговорност пружаоца услуга информационог друштва путем којих је информација дистрибуирана.

У другом делу, кандидат ће се бавити анализом појма, улоге и значаја репутације, уз осврт на историјски преглед и његову афирмацију, покушавајући да појам прецизно дефинише и смести у систем права, нарочито узимајући у обзир околности које успоставља информационо друштво.

У трећем делу биће више речи о променама које је иницирало информационо друштво, Интернет и нове технологије на сам појам репутације, медијски и информациони простор, његову контролу и управљање, али и релативизацију локализације повреде репутације.

У оквиру четвртог дела, којим започиње централни део рада, кандидат ће посветити пажњу грађанско-правној заштити репутације фокусирајући се пре свега на тужбе за накнаду штете али и друга средства која су на располагању лицима чији је углед повређен. Посебна пажња ће бити посвећена правилима међународног приватног права на основу којих се утврђује међународна надлежност, меродавно право, као и правила признања и извршења.

У петом делу извршиће се анализа правних средстава која су на располагању за заштиту угледа, а произлазе из медијског права, њихово територијално важење као и правила везана за решавање сукоба закона у тим ситуацијама.

Шести део се односи се на преглед и анализу могућих правних средстава у вези са заштитом репутације привредних субјеката од нелојалне конкуренције и могућност да се та правила употребе за заштиту од повреде угледа, укључујући проблем сукоба закона.

Седми део би дао преглед потенцијалних тужби у оквиру кривичног права, као и основна правила међународне надлежности, просторног и персоналног важења кривичног права и могућности за признање судских одлука у кривичноправним стварима.

Осми део, уједно и закључни, би дао предлог како би Србија, али и друге мање земље, могле да редефинишу систем правила у наведеним областима како би обезбедиле конкурентнију инвестициону климу у области услуга информационог друштва, односно обезбедила бољу заштиту компанија које би пружале ову врсту услуга, а послују са своје територије.

У том смислу, садржај би се формулисао на следећи начин:

- 1) Неколико примера угрожавања репутације (студије случаја)
- 2) Појам репутације
 - a) Лична добра и лична права
 - b) Репутационе информације
 - c) Историјски контекст репутације и њеног регулисања
 - d) Репутација: основни концепти и дефиниције
 - e) Појам Репутације у Републици Србији
 - i) Репутација в. Углед - термилошка расправа
 - ii) Позитивно правна решења
 - (1) Устав
 - (2) Међународни инструменти
 - (3) Грађанско право
 - (4) Медијско право
 - (5) Нелојална конкуренција
 - (6) Кривично право
 - iii) Однос репутације, угледа, достојанства, части и приватности
 - (1) Грађанскоправна теорија & пракса
 - (2) Кривичноправна теорија & пракса
 - (3) Остало
 - f) Однос слободе информисања и Репутације
 - i) Међународни стандарди
 - ii) Домаће право
 - g) Репутациона економија
- 3) Интернет, информационо друштво
 - a) Сајбер простор
 - i) Појам
 - ii) Иницијалне теорије сајбер-територијалности
 - iii) Фактичко поистовећивање сајбер и реалног света услед промене начина коришћења мреже
 - b) Информационо друштво и Интернет
 - c) Регулисање Интернета
 - i) Приватно против државног регулисања
 - (1) Национални регистри
 - (2) ICCAN
 - (3) Анализа фактичког стања
 - ii) Међународни инструменти
 - iii) Национална регулатива
 - d) Спровођење одлука државних и међународних органа на Интернету
 - e) Услуге информационог друштва
 - f) Специјални основи одговорности који произлазе из обављања привредне активности путем Интернета
- 4) Грађанско-правна заштита репутације
 - a) Деликтна (вануговорна) повреда репутације
 - i) Начини деликтне повреде репутације
 - (1) Повреда репутације изношењем неистинитих информација (*клевета и увреда*)
 - (2) Повреда репутације изношењем информација приватног карактера (повреда приватности)
 - (3) Повреда репутације неовлашћеним коришћењем ауторског дела
 - ii) Разлике у супстантивним правилима која стимулишу forum shopping и правну несигурност
 - iii) Међународна надлежност
 - iv) Одређивање меродавног права
 - v) Признање и извршење страних судских одлука

- b) Повреда репутације која произлази из уговорног односа
 - i) Основна правила која се односе на утврђивање међународне надлежности и одређивање меродавног права
 - ii) Пророгација надлежности и избор меродавног права
 - iii) Изузетак за потрошачке уговоре
 - iv) Арбитража и повреда репутације која произлази из уговора
 - c) Проблем правне квалификације између повреде репутације која произлази из уговорног односа и деликтне повреде репутације
- 5) Медијско право, репутација и Интернет
- a) Општа правила медијског права релевантна за повреду репутације
 - i) Примена правила о посебној пажњи и ослобођењу од одговорности
 - ii) Заштита извора
 - iii) Право на одговор
 - iv) Обавеза уклањања информације
 - v) Одговорност посредника
 - b) Просторно важење медијског права
 - i) Специфичности међународне надлежности над медијима
 - ii) Специфичности приликом одређивања меродавног права у односу на медије
 - iii) Посебна правила приликом признања и извршења страних одлука, која се тичу слободе информисања
- 6) Пословна репутација
- a) Пословна репутација - нематеријална добра правних лица
 - b) Правила слободне тржишне утакмице и заштите од нелојалне утакмице
 - c) Значај жигова за репутацију правних лица
 - d) Правила оглашавања и маркетиншке активности
 - e) Специфичности сукоба закона приликом заштите пословне репутације
- 7) Кривично правна заштита репутације на Интернету
- a) Кривична дела који за објект заштите имају репутацију
 - b) Установљавање међународне надлежности
 - c) Одређивање меродавног права
 - d) Признање и извршење страних судских одлука
- 8) Предлог правног режима који омогућава конкурентност приликом привлачења страних инвестиција у сектор информационих услуга и медија
- a) Преглед постојећих недостатака српског правног система
 - b) Предлагање мера које могу повећати инвестициону конкурентност:
 - i) Проширивање поља искључиве надлежности
 - ii) Укључивање слободе информисања у поље јавног поретка
 - iii) Посебно регулисање сукоба закона у медијском праву
 - iv) Нелојална конкуренција и сукоб закона
 - v) Кривично правна заштита
- 9) Литература
- 10) Прилози

4. ОСНОВНЕ ХИПОТЕЗЕ ОД КОЈИХ ЋЕ СЕ ПОЛАЗИТИ У ИСТРАЖИВАЊУ

Радна хипотеза продукт је проблематизације предмета истраживања у светлу супротстављености начела заштите права личности са једне стране, и начела слободе информисања и интереса привредног развоја са друге стране. У глобалној економији прожетој информационим технологијама, правила која решавају сукоб закона су у једном аспекту тачка на ваги која успоставља баланс између ових једнако важних, али међусобно супротстављених начела и интереса.

1) Репутација представља тржишни регулаторни механизам неадекватно третиран од стране права

Иницијално, у савремено доба, нарочито у светлу развоја нових информационих технологија, репутација се намеће као врло значајан тржишни регулаторни механизам. Са тим у вези, иако смо сведоци експоненцијално нарастајућег значаја и домаћаја репутације, сам појам исте са друштвеног али и правног аспекта није довољно разјашњен. Репутација као појам није довољно разматрана у теорији права, те није дефинисана и разграничена од сличних али и преклапајућих појмова попут угледа, части, достојанства, али и права на приватност. Услед непостојања теоријског правног оквира у вези са појмом репутације, не постоји ни систематизовано проучавање свих правних механизма/поступака путем којих се може захтевати заштита репутације, као ни потенцијалних санкција кроз које се може пружити заштита угроженом, односно оштећеном лицу. Додатно, није уређен међусобни однос различитих правних механизма који могу пружити заштиту репутације у вези са повредом која произлази из истог или сличног чињеничног стања.

2) У оквиру глобалног информационог простора не постоје усаглашена правила игре

Међународно регулисање садржаја на Интернету, али и области личних права, нису развијени у складу са потребама глобалног информационог простора, услед чега национални правни системи резултирају разликама у материјалним правилима у погледу правних механизма заштите репутације. Ове разлике се пре свега огледају у различитим правним стандардима који се примењују приликом утврђивања одговорности у вези са повредом репутације, процесним позицијама странака у спору али и висином и начином одређивања накнаде штете и других расположивих санкција. Додатно, различити правни механизми заштите репутације, који почивају у различитим гранама права и различитим правним инструментима, у додатној мери проширују ове разлике стварајући читаву палету суштински различитих правних поступака који су на располагању тужиоцу. Са становишта сукоба закона, у различитим националним правима постоји значајна разлика у погледу правила о међународној надлежности органа у вези са правним поступцима који се односе на заштиту репутације, нарочито у ситуацијама када је повреда репутације учињена путем Интернета. Са друге стране, приликом одређивања меродавног права путем националних колизионих правила постоји читав спектар различитих тачака везивања, нарочито услед релативизације значаја општеприхваћене тачке везивања, "места наступања последице".

3) Носиоци репутације су у ситуацији да искористе неусаглашена правила игре на штету медија, пружаоца услуга информационог друштва и креатора садржаја

Потенцијално оптужени за повреду права личности се налази у значајно лошијој позицији услед чињенице да није у могућности да утврди конзистентне правне стандарде које мора поштовати уколико би био сигуран да се приликом располагања информацијом у међународном простору ослободио одговорности. Стога, сви ови разлози (различита материјална правила као и правила надлежности и одређивања меродавног права) доводе до повишеног степена правне несигурности за медије и остале привредне субјекте који своје пословање заснивају на креирању али и посредовању информацијама, односно пружању услуга информационог друштва. Посебна правна несигурност је условљена различитим правилима решавања сукоба закона која се примењују на различите правне механизме заштите репутације у оквиру једне националне државе.

4) Привредни развој данас је директно завиштан од развоја медијског и информационог тржишта

Опште прихваћена претпоставка је да ће приходи од услуга информационог друштва и генерално нових медија у будућности заузимати све већи део БДП-а са константном тенденцијом раста. У складу са горе наведеним хипотезама основни правни ризик за пословање компанија из овог сектора, па самим тим и подстицање привредног раста развојем пословања у овом пољу, представља потенцијална одговорност за повреду репутације трећих лица, тј. одговорност за објављени садржај, услед проблематичног квалитета информација са којима послују. Ови правни ризици су умногоме опаснији за пословање услед саме природе обављања ових делатности, чињенице да се уобичајено пружају путем глобалне платформе Интернета, што услед сукоба закона креира правну несигурност у погледу неизвесности примене конкретних материјалних правила која би се применила на компаније уколико буду оптужене за повреду репутације трећих лица.

5) Постојећа регулатива отежава управљање правним ризицима

Необазирање или неадекватно третирање горенаведених околности може довести до читавог низа последица. Наиме, услед непредвидљивости правних режима који ће се примењивати на потенцијалне спорове који могу проистећи из обављања привредне активности на глобалном нивоу, привредним субјектима који пружају услуге информационог друштва ће бити одузет један од кључних инструмената управљања успешним пословањем: могућност процене и управљања ризицима. Одузимање ових механизма ће свакако довести до смањења атрактивности овог привредног сектора што ће даље водити читавом низу последица негативних за привредни развој, попут умањења инвестиција и привредних активности, али и обесхрабривања компанија да изађу из оквира националне државе услед чега неће доћи до побољшања трговинског биланса повећањем извоза роба и услуга.

6) Постојећа регулатива може подривати гаранцију слободе информисања и подстицати аутоцензуру

Услед немогућности предвиђања конкретне штете коју могу претрпети када објављују информације о лицима која имају репутацију у више од једне државе, медији ће потенцијално доћи у искушење да прибегавају аутоцензури, односно да избегавају да објаве информације. Овакво понашање медија, условљено потребом да ограниче сопствену одговорност, може проузроковати обесмишљавање националних стандарда и интереса у пољу слободе медија и јавног информисања, што надаље ограничава демократизацију друштва и ширење либералних вредности.

7) Адаптацијом националних прописа могуће је отклонити негативне последице међународног сукоба закона и надлежности на домаћу привреду и слободу информисања

Намера је предлагача да истражи решења у правцу креирања конзистентног националног система правне заштите репутације и решавања сукоба закона у вези са истим који ће постићи очекивани баланс између заштите личних права са једне, и принципа слободе информисања и интереса привредног развоја са друге стране. Додатно, предлагач има намеру да осмисли систем националних правила која могу омогућити заштиту домаћих привредника и медија који наступају или желе да наступају на глобалном тржишту од ризика који настају таквим пословањем, конкретно од поступака који против њих могу бити покренути пред органима других држава примењујући правила која домаћим привредницима не погодују.

Из горе наведеног, може се закључити да ће се предлагач у својој анализи и разматрању суочити са комплексним правним питањима од којих је неколико основних поставки и проблема навео у овом приказу, док ће се друге анализе и поставке отворати у самом истраживању, те их је у том смислу и немогуће овом приликом свеобухватно приказати.

5. МЕТОДИ КОЈЕ ЋЕ СЕ У ИСТРАЖИВАЊУ ПРИМЕНИТИ

Приликом писања докторске дисертације биће коришћен велики број разноврсних метода истраживања. Следећих пет метода се истичу као најзначајнији: упоредно-правни, историјско-правни, позитивно-правни, правно-логички методи индукције и дедукције, као и мултидисциплинарни приступ.

1) Упоредно-правни метод

Упоредно-правни метод ће бити заступљен у смислу планско-систематског истраживања сличности и разлика регулисања репутације, Интернета као и за њих релевантног сукоба закона; конкретно анализе материјалних правила која регулишу питања заштите репутације, међународне надлежности, меродавног права и признања и извршења одлука органа страних држава. У раду ће бити коришћена законска и подзаконска решења, теоријске расправе и пракса великог броја земаља, са подједнаким освртом на земље англосаксонске и континенталне правне традиције. Посебно ће се указати на специфичности права ЕУ у овом домену, САД, али и неких других јурисдикција које покушавају да оригиналним решењима пронађу боље место за националне економије. Додатно, приликом истраживања аутор ће обратити посебну пажњу на судску праксу нарочито: Европског суда правде, Европског суда за људска права, националних судова држава ЕУ и САД. Сви ови системи ће се међусобно поредити како би се установило решење које је правнички најутемељеније, и које је најпримењивије у нашим тренутним друштвено-економским условима. Фокус ће представљати извори на енглеском, али по потреби и на немачком и француском језику.

2) Историјско-правни метод

Предмет истраживања у предложеној дисертацији поседује генезу развоја. Ради сагледавања његове временске димензије потребна је примена историјско-правног метода. Може се очекивати да ће дубље истраживање и разумевање развоја концепта репутације у америчком, енглеском и немачком праву, развој медијског права али и еволуција правила о решавању сукоба закона у вези са личним правима, нарочито у оквиру ЕУ, помоћи боље разумевање саме појаве и могућих праваца разрешења изнесеног глобалног проблема у будућности.

3) Позитивно-правни метод

Циљ позитивно-правног метода је да се установи квалитет нашег решења, да се упореди са другим упоредно-правним концепцијама, да се одреди његов смисао, као и да укаже на вероватне последице до којих ће његова примена довести. У раду ће бити заузет критички став према нашем закону, са идејом да се укаже на бројне недостатке, концепцијске недоследности и проблеме.

Појам репутације има своју позитивно-правну потврду пре свега у нашем Закону о облигационим односима, Закону о јавном информисању, Закону о трговини и Кривичном законнику. Додатно, проблем сукоба закона је као посебна материја регулисан у оквиру Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља из 1982. године, али и бројним међународним инструментима и уредбама Европске уније којима се унификују колизионе норме у области уговорних и вануговорних односа. Анализа позитивно-правних прописа ће у овом раду заузимати посебно место. Циљ овог рада је, између осталог, да укаже на неадекватна законска решења и недовољно регулисана питања која у пракси стварају проблеме. Временски моменат у коме би истраживање требало да се спроведе је веома погодан обзиром да се у Републици Србији ради на измени Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља.

Приликом обраде прикупљених чињеница, а у склопу логичког метода, користиће се и методи анализе и синтезе као посебни методи спознаје. Методолошко истраживање ће се примарно састојати од анализе релевантних правних извора како на националном нивоу (закони, остали прописи, судска пракса) тако и на међународном нивоу (мултилатерални и билатерални међународни споразуми).

4) Правно-логички методи индукције и дедукције.

У раду ће као доминантни правно-логички методи бити коришћени методи индукције и дедукције. Наиме, у раду се често тежи томе да се из мноштва појединачних решења извуку одређене опште карактеристике и принципи, који би објашњавали читаву област мера заштите репутације са једне стране, као и правила сукоба закона која прате одређену врсту заштите репутације (индуктиван метод). То кретање од појединачног ка општем многим деловима рада даје карактер оригиналности. Дисертацију подједнако одликује и коришћење дедуктивног приступа, јер се целокупна материја заштите репутације и сукоба закона који је прати покушава објаснити са два до три упоредно-правно преовлађујућа принципа (принцип заштите личних права и принцип слободе информисања са повременим укључивањем захтева привредног развоја). Из њих се даље извлаче све друге специфичности, тако да се може рећи да је већински део рада подређен објашњавању и схватању домаћаја и логике ових принципа. Према томе, начелно посматрано, у раду доминира индуктиван метод, док је у појединостима присутнија дедукција.

5) Мултидисциплинарни приступ.

Заштита и регулисање репутације ће у дисертацији бити проучавани првенствено са правног аспекта. Међутим, то не значи да у појединим деловима рада неће бити коришћен и мултидисциплинарни приступ. Посебно су за анализу бројних правних института у овој материји значајна основна социолошка, маркетиншка и економска знања и истраживања, која представљају реалну основу за прихватање неке правне концепције. Аутор неће базирати свој рад искључиво на овим истраживањима, али ће она у одговарајућој мери бити увек присутна, а нарочито онда када треба одбрани прихватање неког од алтернативно понуђених решења. Економско оправдање правних правила из области права заштите репутације треба да објасни или оправда прихватање неког правног принципа или конкретног решења. Мултидисциплинарни приступ неће бити ограничен само на наведене науке, већ ће се учинити покушај сагледавања мера одбране из филозофског, културолошког, па чак и психолошког аспекта.

6. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС

У наставку ће бити сумирани претходно изнети и детаљно образложени разлози, а који се тичу научне оправданости ове теме.

1) Правно уобличавање појма репутације као категорије и прецизно смештање у систем права.

Недовољна научна обрађеност најпре материје личних права, а пре свега појма репутације а затим и њиховог значаја у доба Интернета и глобалне економије, довољно говори о горућим потребама сачињавања једног оваквог рада. Са тим у вези, овим делом биће омогућено боље разумевање, разграничење и уређење међусобног односа између личних добара (репутације, угледа, части, достојанства, приватности итд.) које са позитивно-правног али и теоријског аспекта данас представља озбиљан проблем услед недостатка домаћих извора који би детаљније регулисали и квалификовали ове појаве, а узимајући у обзир значај ових добара у модерном правном промету. Додатно, биће покушано правно уобличавање појма репутације као категорије и прецизно смештање истог у систем права.

2) Класификација правних средстава којима се врши заштита репутације

Како се сама репутација, као уосталом и сва лична права, могу правно штитити на читав низ различитих начина који произлазе из различитих грана права и различитих позитивно-правних прописа, практични разлози изискују постојање једног целовитог монографског дела које се бави тематиком правне заштите репутације у доба Интернета, узимајући у обзир глобални карактер информационог тржишта, и садржи класификацију свих правних средстава која могу бити коришћена за заштиту репутације која произлази из истог, односно сличног чињеничног стања.

3) Анализа мањкавости законодавних решења у РС

Савремене тенденције решавања сукоба који је настао између принципа заштите личних права и слободне информисања, који је тренутно актуелан како на међународном тако и на националном нивоу у великом броју земаља, даље сведоче о оправданости и значају овог правног истраживања. Из свега горе изнетог јасно произлази да српски законодавац нема оправдање да изостави разматрање могућих решења сукоба закона приликом повреде репутације и њиховог ширег значаја. Услед тога, рад ће покушати да у оквиру материје правне заштите репутације и релевантног сукоба закона уочи и укаже на недостатке и неконзистентности актуелних позитивно-правних решења.

4) Креирање јавних политика / усаглашавање правила сукоба закона

Након спроведе социолошке, упоредно правне и позитивно-правне анализе, рад ће покушати да уобличи основе јавног интереса у овом пољу ради заштите слободе информисања у овим веома изазовним временима за саме медије, покушавајући да на практичном нивоу обезбеди гаранције које су прокламоване самим Уставом и позитивним правом. Са друге стране, посебан задатак рада се огледа у креирању јавних политика и у областима пружања услуга информационог друштва чији је основни циљ развој и унапређење овог сектора и привредних активности уопште. На крају, рад ће покушати да изврши усаглашавање постојећих правила сукоба закона у вези са повредом репутације и предлагање правила које може бити имплементирано у све правне области кроз које се врши заштита репутације

5) Предлагање правила која могу водити јачању привредног развоја

Као финални допринос очекује се предлагање нових националних правила која решавају сукоб закона која би мање земље попут Србије могле усвојити и пружити адекватну заштиту како домаћим бизнисима и медијима тако и грађанима као и створити конкуренцију инвестициону климу за компаније у овом сектору.

6) Значај у међународним оквирима

Ипак, упркос разликама других националних правних система у односу на правни систем Републике Србије, упоредно-правна анализа материјалног права које регулише заштиту репутације, као и материја сукоба закона којој ће бити посвећена посебна пажња у оквиру рада, ће бити релевантни не само за домаће, већ и међународне прилике, те нарочито корисне за анализу од стране земаља у региону као и других земаља са положајем и интересима сличним Републици Србији.

7. ЗАКЉУЧАК

Кандидат Ђорђе Кривокапић је одабрао за предмет своје докторске дисертације један веома сложени и актуелни проблем. Ово посебно ако се има у виду да сукоб европског и англоамеричког правног система, донекле, почива на различитим заштитним вредностима и другачијем односу према успостављању баланса између принципа заштите личних права са једне стране и слободе информисања и интереса привредног развоја са друге стране: док је за европско право од посебног значаја заштита права личности, дотле англоамерички системи предност дају слободи информисања. Због тога и успостављање овог баланса у свери сукоба закона и надлежности представља нарочит проблем са којим су суочене мање државе.

Оријентациони садржај предложен од стране кандидата као и структура рада су прихватљиви као полазно стајалиште, што не значи немогућност корекција садржаја и структуре у току рада. У сваком случају, та структура је добра полазна основа за даље истраживање и указује на кандидатов досадашњи труд и рад на теми. Исто се односи и на приложени полазни списак литературе, са нормалним очекивањем да ће се он, током рада, проширити, чиме би се отворила могућност потпунијег обухвата теме која има и практичан значај.

На основу реченог о предмету рада, приступим методима, садржају и структури те хипотезама, уз доказану посвећеност кандидата, коју су поједини чланови комисије имали прилике да прате и раније, Комисија сматра да је кандидат потврдио теоријску и практичну вредност одабране теме, те смо слободни да Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Београду предложимо да одобри кандидату Ђорђу Кривокапићу израду докторске дисертације под називом: **„СУКОБ ЗАКОНА И НАДЛЕЖНОСТИ КОЈИ ПРОИЗЛАЗИ ИЗ ПОВРЕДЕ РЕПУТАЦИЈЕ ПУТЕМ ИНТЕРНЕТА“**, а да **за менторе**, по предлогу кандидата, именује др Владимира Павића и др Милоша Живковића.

КОМИСИЈА

**др Гашо Кнежевић, редовни професор
Правног факултета у Београду**

**др Владимир Павић, ванредни професор
Правног факултета у Београду**

**др Милош Живковић, доцент
Правног факултета у Београду**

8. ПРЕГЛЕД ОСНОВНЕ ЛИТЕРАТУРЕ

1. Bell A., Libel Tourism: "International Forum Shopping for Defamation Claims" (2008), available at [http://www.globallawforum.org/UserFiles/puzzle22New\(1\).pdf](http://www.globallawforum.org/UserFiles/puzzle22New(1).pdf)
2. Beamont, Raulus, Update on Private International law in European Union/2001, *American Society of International Law Proceedings*, vol.96, 109, 2002.
3. Благојевић Б., *Међународно приватно право*, Београд, 1950.
4. Borchers P.J., The choice of Law revolution: An empirical study, *Washington and Lee Law Review*, vol.49, 1992
5. Bouček V., „Uredba Rim II-Komunitarizacija Evropskog međunarodnog deliktnog prava“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, 45, 2/2008.
6. Cavers D., A Critique of Choice of Law Problem, *Harvard Law Review*, 1933.
7. Cook J., Tort Liability and the Conflict of Laws, *Columbia Law Review*, 35, 1935
8. Cheshire, North & Fawcett, *Private International Law*, 14th edition, Oxford University Press
9. Currie B., *Selected Essays on the Conflict of Laws*, Durham, 1963
10. Чоловић В., „Проблем одређивања меродавног права по lex loci delicti commissi“, *Страни правни живот*, бр. 1/2010
11. Dicey, Morris & Collins, *The Conflict of Laws*, 14th edition with 4th Supplement, Sweet and Maxwell
12. Дика, Кнежевић, Стојановић, *Коментар закона о међународном приватном и процесном праву*, Номос, Београд, 1991
13. Dellarocas C., Resnic P., *Online Reputation Mechanisms A Roadmap for Future Research*, Summary Report of the First Interdisciplinary Symposium on Online Reputation Mechanisms, April 26-27, 2003, Cambridge, MA, available at: <http://ccs.mit.edu/dell/papers/symposiumreport03.pdf>
14. Dickinson A., *The Rome II Regulation: The Law Applicable to Non-Contractual Obligation*, Oxford University Press, 2008
15. Dolinger, J., 'Evolution of Principles for Resolving Conflicts in the Field of Contracts and Torts', R. des C., t. 283, 2000, pp. 452-496.
16. Drobnig, U., 'Unification of National Law and the Uniformisation of the rules of Private international law', Bruselas, Larcier, 1981, pp. 1-12.
17. Ђорђевић С., „Меродавно право за грађанскоправне деликте са елементима иностраности“: изабрана питања. У (БЕЈАТОВИЋ), Станко (ур.). *Слободе и права човека и грађанина у концепту новог законодавства РС*, књ.4, Крагујевац, ПФ, Институт за правне и друштвене науке, 2005
18. Eisner B., *Међународно приватно право*, 1. knjiga, Zagreb, 1953
19. Eisner B., *Међународно приватно право*, 2. knjiga, Zagreb, 1956
20. Ehrenzweig A., A Counter Revolution in Conflict Law? From Beale to Cavers, *Harvard Law Review*, 1966
21. Ehrenzweig A., The most Significant Relationship in the Conflict of Law Torts, *Law and Cont. Probs.* (28) 1963
22. European Commission, *Proposal for a Regulation of the European Parliament and the Council on the law applicable to non-contractual obligations ('ROME II')*, COM(2003) 427 final
23. Farmer R., Glass B., *Building Web Reputation Systems*, Yahoo Press; 1 edition (March 23, 2010)
24. Fiddick, J., 'The Human Rights Hill (HL), Hill 119 of 1997-98: privacy and the press', *Research Paper* (13 de febrero de 1998), House of Commons, available at <http://www.parliament.uk/commons/lib/research/rp98/rp98-025.pdf>
25. Финжгар, А., *Права личности*, Службени лист, 1988
26. Garnett R., Richardson M., "Libel Tourism or Just Redress? Reconciling the (English) Right to

Reputation with the (American) Right to Free Speech in Cross-Border Libel Cases", 5 J. PRIVATE

INT'L L., 471, 2009

27. Goldman E., "Affiliate Liability Extravaganza", *e-Commerce L. Rep.*, Aug. 2008
28. Goldman E., *The Best and Worst Internet Laws*, InformIT.com, Apr. 20, 2007

29. Goldman E., "The Regulation of Reputational Information in", *The Next Digital Decade: Essays on The Future of the Internet*, p. 193, editors Berin Szoka & Adam Marcus, 2010
30. Грушић У., „Рим 2 Уредба (регулатива) европске Уније: Меродавно право за вануговорне обавезе“, *Анали Правног факултета у Београду*, година LVII, 1/2009
31. Grupo Europeo De Derecho Internacional Privado (GEDIP), *Working Sessions of the Fourteenth Annual Meeting Tenerife 17/19th September 2004*
32. Hartley T., "Libel Tourism" and Conflict of Laws", 59 *INT'L & COMP. L.Q.*, p. 25, 2010
33. Hay P., Flexibility versus Predictability and Uniformity of Choice of Law, *RCADI* 1991/I
34. Јакшић А., Ђорђевић С., *Практикум за међународно приватно и међународно грађанско процесно право*, Београд, Досије, 2004
35. Kahn –Freund, O., 'Delictual liability and the conflicts of laws', *R. des C.*, 1968, pp. 1-166.
36. Katičić N., „О одређивању меродавног права за вануговорне обавезе“, *Zbornik za pomorsko pravo*, Zagreb, 1967
37. Keller P, *European and International Media Law*, Oxford University Press, 2011
38. Кнежевић Г., Павић В., *Арбитража и АДР*, ПФБ, Београд, 2009
39. Koch B.A. And Koziol, H., (eds) *Unification of Tort law: Strict Liability*, The Hague/London/New York, Kluwer, 2002
40. Константиновић М., *Облигације и уговори, Скица за Законик о облигацијама и уговорима*, Службени лист СРЈ, Београд, 1996
41. Koziol, H., 'Principles of European Tort law', *der*, European Group on Tort Law, *ZEup*, 2004, pp. 234-259
42. Крнета С., Одабране теме приватног права : зборник радова, Правни факултет Сарајево, 2007
43. Крвавац М., „ Уредба Рим 2. Прилог тезама за нови ЗМПП“, *Право и привреда*, бр.7-9/2010
44. Крвавац М., Ристић С., *Практикум за међународно приватно право*, Краљево, 2007
45. Kunda I., „Uredba Rim II: Ujednačena pravila o merodavnom pravu za vanugovorne obaveze“, *Zbornik pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, v.28,бр.2, 2007
46. Kuner, C., „*European Data Privacy Law and Online Business*“, Oxford University Press, USA, 2003
47. Kuipers J. J., "Towards a European Approach in the Cross-Border Infringement of Personality Rights", 12 *German Law Journal*, p. 1681-1706, 2011
48. Mann F.A., The proper law in the Conflict of Laws, *ICLQ*, 1987
49. Марковић Б., "Правичност као мисао и правно искуство", *Правни живот*, бр. 9-10, том I, Београд, 1994
50. Markesinis, B.S. and H. Uberath, "The German Law of Torts. A Comparative Treatise", 4th ed., Oxford, Portland, 2002
51. Markesinis, B.S., 'The Applicability of Human Rights as between Individuals under German Constitutional Law', in *Protecting Privacy*, vol. 4, ed. B.S. Markesinis, Oxford University Press, 1999, pp. 191-243
52. Markesinis, B.S., 'The General Right to Personality in German Law: An outline of its Development and Present Significance', in *Protecting Privacy*, vol. 4, ed. B.S. Markesinis,
53. Masum H., Zhang Y., Manifesto for the Reputation Society, available at: <http://firstmonday.org/htbin/cgiwrap/bin/ojs/index.php/fm/article/view/1158/1078>
54. Masum H., Tovey M., *The Reputation Society: How Online Opinions Are Reshaping the Offline World*, MIT Press 2011
55. Mayss, A., 'Statutory Reform of Choice of Law in Tort and Delict: A Bitter Pill or a Cure for the Ill?' *Web Journal of Current Legal Issues*, 1996, available at <http://www.ncl.ac.uk/~nlawwww/1996/issue2/mayss2.html> Oxford University Press, 1999, pp. 29-47
56. Michaels R., "EU Law as Private International Law? Reconceptualising the Country-of-Origin Principle as Vested-Rights Theory", 2 *J. PRIVATE INT'L L.*, 195, 2006

57. Michaels R., *Globalizing Savigny? The State in Savigny's Private International Law and the Challenge of Europeanization and Globalization*, Duke Law School Legal Studies Paper no.74
58. Michaels R., *The New European Choice of Law Revolution*, *Tulane Law Review*, vol.82, no.5, 2008
59. McDougal L., *Towards the Increased Use of Interstate and International Policies in Choice of Law Analysis in Tort Cases under the Second Restatement and Leflar's Choice-Influencing Consideration*, *Tulane Law Review*, 70, 1996
60. Morse, C.G.J., 'Torts in Private International Law: A New Statutory Framework', *ICLQ*, vol. 45, núm. 4, 1996, pp. 888-902
61. Николић Д., *Право информација*, Народна техника Војводине, Нови Сад, 1990
62. Oliver, D. (ed.); fedtke, J. (ed.): *Human Rights and the Private Sphere: A Comparative Study*, Taylor & Francis Group, 2007
63. Перовић С., *Коментар закона о облигационим односима*,
64. Перовић С., *Облигационо право*, Службени лист, Београд 1990,
65. Петровић З., *Накнада нематеријалне штете због повреде права личности*, Војна књига, Београд, 1990
66. Попеску Д., *Грађанскоправна заштита права приватности од повреда путем масмедија*, Водинелић В., Факултет за пословно право Београд, 2008
67. Pryles, M.C. 'Tort and related obligations in Private international Law', *R. des C.*, 1991, p. 9- 206.
68. Радишић Ј., *Облигационо право-општи део*, 7. издање, Номос, Београд, 2004
69. Радишић Ј., *Имовинска одговорност и њен досег*, Београд 1979
70. Радоловић А., *Право личности као категорија грађанског права*, докт. дис., Загреб, 1985
71. ROGERSON, P., 'Choice of Law in Tort: A Missed Opportunity?', *ICLQ*, vol. 44, núm. 3, 1995, pp. 650-658
72. Рочкомановић М., *Међународно приватно право*, 4. издање, Ниш, 2006
73. Sajko K., *Međunarodno privatno pravo*, 4. izdanje, Narodne novine, Zagreb, 2005
74. Savigny K.F., *A Treatise on the Conflict of Laws*, Edinburg, 1880 (prevod na engleski Guthrie)
75. SCHLECHTRIEM, P., 'Privacy, Publicity and Restitution of Wrongful Gains: Another New Economy?', *Oxford U Comparative L Forum*, 2001, available at <http://ouclf.iuscomp.org/articles/schlechtriem.shtml>
76. Secretariat of the Council of Europe, 'Examination of the alignment of the laws on defamation with the relevant case-law of the European Court of Human Rights, including the issue of decriminalisation of defamation', Strasbourg, 2006
77. Solove D., *Nothing to Hide: The False Tradeoff Between Privacy and Security*, Yale University Press 2011
78. Solove D., Schwartz P. M., *Privacy Law Fundamentals*, IAPP 2011
79. Solove D., *Understanding Privacy*, Harvard University Press 2008
80. Solove D., *The Future of Reputation: Gossip, Rumor, and Privacy on the Internet*, Yale University Press 2007
81. Solove D., *The Digital Person: Technology and Privacy in the Information Age*, NYU Press 2004
82. Solove D., Schwartz P. M., *Information Privacy Law*, Aspen Publishing, 3rd ed. 2009
83. Solove D., Schwartz P. M., *The PII Problem: Privacy and a New Concept of Personally Identifiable Information*, *New York University Law Review*, Vol. 86, p. 1814, 2011
84. Станивуковић М., *Практикум са међународно приватно право*, 4. издање. ПФНС, Центар за издавачку делатност, НС, 2007
85. Станивуковић М., „Инструменти унификације и хармонизације права и њихов однос према колизионим нормама, с посебним освртом на начела европског уговорног права", *Зборник реферата са саветовања Начела европског уговорног права и југословенско право*, Крагујевац, нов. 2001
86. Станивуковић, Живковић, *Међународно приватно право-општи део*, Београд, 2004
87. Stone, P, *EU Private International Law*, Cheltenham 2006
88. Symeonides S., *Conflict of Laws: American, Comparative and International: Cases and Materials*, 2nd edition, West Group
89. Symeonides S., *Rome II and Tort Conflicts: A Missed Oportunity*, *American Journal of Comparative Law*, Vol. 56, 2008

90. Symeonides S., *Party Autonomy in Rome I and II from a comparative Perspective*, CONVERGENCE AND DIVERGENCE IN PIL-LIBER AMICORUM, International publishing, 2010
91. Symeonides S., Choice of Law in American Courts in 2009: Twenty-Third Annual Survey, *American Journal of Comparative Law*, Vol. 58, 2010
92. Symeonides S., Choice of Law in American Courts in 2008: Twenty-Second Annual Survey, *American Journal of Comparative Law*, Vol. 57, 2009
93. Symeonides S., The American Revolution and European Evolution in Choice of Law: Reciprocal Lessons, *Tulane Law Review*, Vol. 82, no. 5, 2008
94. The Law Commission (U.K.), Scoping Study no. 2, Defamation and the Internet: a Preliminary Investigation 39 (Dec. 2002), available at <http://lawcom.gov.uk/docs/defamation2.pdf> [hereinafter Law Commission Scoping Study no. 2]
95. Thiede T., *Internationale Persönlichkeitsrechtsverletzungen durch Massenmedien. Eine kollisionsrechtliche Interessenanalyse unter Berücksichtigung des deutschen, englischen, französischen und europäischen Rechts*. Wien, Jan Sramek Verlag 2010,
96. Thiede T., McGrath C., *Mass Media, Personality Rights and European Conflict of Laws*, available at: <http://ssrn.com/abstract=1964506>
97. Torrenzano R., Davis M., *Digital Assassination: Protecting Your Reputation, Brand, or Business Against Online Attacks*, St. Martin's Press (October 25, 2011)
98. Варади Т., „Правичност у међународном приватном праву“, *Зборник Матице српске за друштвене науке*, 58, 1973
99. Варади, Бордаш, Кнежевић и Павић, *Међународно приватно право*, 9. издање, Сл. Гласник, Београд, 2007
100. Водинелић В., *Међународно приватно право личности*, Факултет за пословно право Београд, 2003
101. Водинелић В., Гајин С., Ресановић А., Миленковић Д., Цвијан В., Рељановић М., *Заштита података о личности и поверљиви подаци*, Београд, 2005
102. Водинелић В., *Право масмедија*, Факултет за пословно право, Београд, 2003,
103. Водинелић В., Ђерић В., Гајин С., Стојковић Д., Живковић М., *Право медија (са моделом закона о јавном информисању)*, „Београдски центар за људска права“, Београд, 1998
104. Водинелић В., Станковић О., *Увод у грађанско право*, књига прва, "Номос", Београд, 1997
105. Водинелић В., *Лична права*, у: *Енциклопедија имовинског права и права удруженог рада*, том И, Београд, 1978, стр. 913-936
106. Водинелић В., „Заштита личности узвраћањем на информацију“, у: *Одговорност у информативној дјелатности*, Зборник радова Савјетовања о одговорности у информативној дјелатности, Загреб, 1978
107. Водинелић В., „Грађанско-правна заштита човековог идентитета (аутентичности)“, *Анали Правног факултета у Београду*, мај-јуни 1974
108. Vodinelic V., Brogi E., Gajin S., *Developing a harmonized information and communication law in Europe : the challenges of the Republic of Serbia*, Center for Advanced Legal Studies, 2005
109. Vernon D.H., *Conflict of Laws: Cases, Materials and Problems*, 3th edition, Lexis Nexis
110. von Hein, Something Old and Something Borrowed, but Nothing New-Rome II and the European Choice of Law Evolution, *Tulane Law Review*, vol. 82, 1663 (2007-2008)
111. Warshaw A., "Uncertainty from Abroad: Rome II and the Choice of Law for Defamation Claims", *32 BROOK. J. INT'L L.*, 269, 2006
112. Zimmer, M. "The Externalities of Search 2.0: The Emerging Privacy Threats when the Drive for the Perfect Search Engine meets Web 2.0", *First Monday*, 13(3), 2008
113. Zimmer, M.. "Privacy on Planet Google: Using the Theory of "Contextual Integrity" to Clarify the Privacy Threats of Google's Quest for the Perfect Search Engine". *Journal of Business & Technology Law*, 3(1), 109-126., 2008
114. Zimmer, M., "But the data is already public: On the ethics of research in Facebook". *Ethics and Information Technology*, 12(4), 313-325., 2010
115. Живковић М., „Двадесет година Закона о међународном приватном праву“, Зборник радова (уредник Мирко Живковић), Ниш, Центар за публикације, 2003

116. Живковић М., *Еволуција идеја о решавању сукоба закона*, Центар за публикације Правног факултета, Ниш, 2004
117. Живановић Т., *О увреди и клевети*, Књижарница Геце Кона, 1927
118. Weintraub, R.J, 'Rome II and the tension between predictability and felxibility', Riv. Dir. In.pr. pro., 2005, pp. 561-572
119. Warren, L. D. Brandeis S. D., 'The right to privacy'. Harvard Law Review. (1890). Vol. IV, núm. 5, pp. 193-219.
120. WARSHAW, A., 'Uncertainty From Abroad: Rome II and the Choice of Law for Defamation Claims', Brook. J. Int'l L., vol. 32, núm. 1, 2006, pp. 269-309

На основу члана 24. став 10. Статута Правног факултета Универзитета у Београду и члана 17. став 10. Правилника о докторским студијама, Наставно-научно веће Правног факултета Универзитета у Београду, на XVII седници од 26. децембра 2011. године, донело је

О Д Л У К У

Члан 1.

Прихвата се извештај Комисије за оцену подобности теме докторске дисертације **Ђорђа Кривокапића**, студента докторских студија и одобрава израда докторске дисертације под насловом: **"Сукоб закона и надлежности који произлази из повреде репутације путем интернета"**.

Члан 2.

О извршењу ове Одлуке стараће се Декан Правног факултета Универзитета у Београду.

оз-број: _____

Београд

ПРЕДСЕДНИК НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА
Декан

Професор др Мирко Васиљевић

Додатак уз образац 1.

ПОДАЦИ О МЕНТОРУ

Име и презиме ментора: Владимир Павић

Звање: ванредни професор

Списак радова који квалификују ментора за вођење докторске дисертације:

1. *Противтужба и компензациони приговор у арбитражном спору*, Анали Правног факултета у Београду 2/2005, 145-160

2. *Јасна и непосредна опасност: приказ новог Закона о заштити конкуренције* (коауторски са Б. Беговићем), Анали Правног факултета у Београду, 2/2009, 70-88

3. *Counterclaim and Set-Off in International Commercial Arbitration*, The Annals of the Faculty of Law in Belgrade, 2006, 101-116

4.

5. _____

Заокружити одговарајућу опцију (А, Б, В или Г):

А) У случају менторства дисертације на докторским студијама у групацији техничко-технолошких, природно-математичких и медицинских наука ментор треба да има најмање три рада са SCI, SSCI, AHCI или SCIE листе, као и Math-Net.Ru листе.

Б) У случају менторства дисертације на докторским студијама у ији друштвено-хуманистичких наука ментор треба да има најмање три рада са релевантне листе научних часописа (Релевантна листа научних часописа обухвата SCI, SSCI, AHCI и SCIE листе, као и ERIH листу, листу часописа које је Министарство за науку класификовало као M24 и додатну листу часописа коју ће, на предлог универзитета, донети Национални савет за високо образовање. Посебно се вреднују и монографије које Министарство науке класификује као M1 I, M12, M13, M14, M41 и M51.)

В) У случају израде докторске дисертације према ранијим прописима за кандидате који су стекли академски назив магистра наука ментор треба да има пет радова (референци) које га, по оцени Већа научних области, квалификују за ментора односне дисертације.

Г) У случају да у ужој научној области нема квалификованих наставника, приложити одлуку Већа докторских студија о именовању редовног професора за ментора.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Датум _____

М.П. _____

Додатак уз образац 1.

ПОДАЦИ О МЕНТОРУ

за кандидата **ЂОРЂА КРИВОКАПИЋА**

Име и презиме ментора: **МИЛОШ ЖИВКОВИЋ**

Звање: **ДОЦЕНТ**

Списак радова који квалификују ментора за вођење докторске дисертације:

1. НАЦИОНАЛНИ ИЗВЕШТАЈ "SERBIA" у BEATE MARTIN, ALEXANDER SCHEUER, CHRISTIAN BRON (EDS.), *THE MEDIA IN SOUTH EASTERN EUROPE – A COMPARATIVE MEDIA LAW AND POLICY STUDY*, FRIDRICH EBERT STIFTUNG, SOFIA 2011, СТР. 123-130, ISBN: 978-954-92601-6-8 (КОАУТОРСКИ С АДВОКАТОМ КРЕМЕЊАК СЛОБОДАНОМ);

2. ЧЛАНАК "REASONS FOR NON-IMPLEMENTATION OF THE 2002 BROADCASTING ACT OF SERBIA", у E.BROGI-V.VODINELIC-S.GAJIN (EDITORS), *DEVELOPING A HARMONIZED INFORMATION AND COMMUNICATION LAW IN EUROPE – THE CHALLENGES OF THE REPUBLIC OF SERBIA*, MICC & CUPS, BELGRADE 2005, СТР. 146-166 (ISBN 86-7546-017-1)

3. ЧЛАНАК "ПРАВНА ОДГОВОРНОСТ ЗА ЈАВНУ РЕЧ" У *ЕТИКА ЈАВНЕ РЕЧИ У МЕДИЈИМА И ПОЛИТИЦИ*, ЦЛДС, БЕОГРАД 2004. ГОДИНЕ (СТР. 31-49) (ISBN 86-83557-23-5)

4. КЊИГА *"THE LAW OF BROADCASTING ENTERPRISES IN THE FEDERAL REPUBLIC OF YUGOSLAVIA"*, У ИЗДАЊУ WIRTSCHAFTS UNIVERSITÄT WIEN, БЕЧ, 2001. ГОДИНЕ (КОАУТОР С РАБРЕНОВИЋ, КРЕМЕЊАК, RITTLER), АУТОРСКИ ДЕО: ПОГЛАВЉЕ 3 (СЕМ 3.5 И 3.6, СТР. 38-40), ПОГЛАВЉЕ 6 (СЕМ 6.10 ДО 6.13, СТР. 72-112), ПОГЛАВЉЕ 7 (СТР. 121-125) И ПОГЛАВЉЕ 8 (СТР. 125-128); УРЕДНИК ЦЕЛОГ ТЕКСТА КОЈИ СЕ ОДНОСИО НА САВЕЗНЕ ПРОПИСЕ И ПРОПИСЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ. ПРЕВОД ДЕЛА "ПРАВО РАДИОДИФУЗНИХ ПРЕДУЗЕЋА" ИЗДАО ЦУПС, БЕОГРАД, 2001. ДЕЛО ЈЕ ОБЈАВЉЕНО У БЕЧУ И У ОКВИРУ ДВОТОМНОГ ЗБОРНИКА *"THE LAW OF BROADCASTING ENTERPRISES IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE, VOL. I AND II"*, WU WIEN, 2002;

5. ЗБОРНИК *"LEGAL GUIDE TO AUDIOVISUAL MEDIA IN EUROPE"*, EUROPEAN AUDIOVISUAL OBSERVATORY, STRASBOURG 1999. ГОДИНЕ (ДЕЛО ИЗДАТО И НА НЕМАЧКОМ И НА ФРАНЦУСКОМ ЈЕЗИКУ) - АУТОР НАЦИОНАЛНОГ ИЗВЕШТАЈА ЗА CPJ (СТР. 201-203, ФОРМАТ А4);

6. КЊИГА *"ПРАВО МЕДИЈА С МОДЕЛОМ ЗАКОНА О ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ"*, БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА, БЕОГРАД 1998. ГОДИНЕ (КОАУТОР СА ВОДИНЕЛИЋ, ЋЕРИЋ, ГАЈИН, СТОЈКОВИЋ); АУТОРСКИ ДЕО ОДЕЉЦИ: "ОСНИВАЊЕ, РЕГИСТРАЦИЈА И ПРЕСТАНАК ЈАВНИХ ГЛАСИЛА" (СТР. 37-57), "ПРАВИЛА ЗА ДОДЕЉИВАЊЕ ФРЕКВЕНЦИЈА ЕЛЕКТРОНСКИМ МЕДИЈИМА" (СТР. 57-93), "ДОЗВОЛЕ ЗА НАБАВКУ И РАД ПРЕДАЈНИКА И РАДИОРЕЛЕЈНИХ ЛИНКОВА" (СТР. 93-111), УКУПАН АУТОРСКИ ДЕО 74 СТРАНИЦЕ ТЕКСТА.

Заокружити одговарајућу опцију (А, Б, В или Г):

А) У случају менторства дисертације на докторским студијама у групацији техничко-технолошких, природно-математичких и медицинских наука ментор треба да има најмање три рада са SCI, SSCI, AHCI или SCIE листе, као и Math-Net.Ru листе.

Б) У случају менторства дисертације на докторским студијама у ији друштвено-хуманистичких наука ментор треба да има најмање три рада са релевантне листе научних часописа (Релевантна листа научних часописа обухвата SCI, SSCI, AHCI и SCIE листе, као и ERIH листу, листу часописа које је Министарство за науку класификовало као M24 и додатну листу часописа коју ће, на предлог универзитета, донети Национални савет за високо образовање. Посебно се вреднују и монографије које Министарство науке класификује као M1 I, M12, M13, M14, M41 и M51.)

В) У случају израде докторске дисертације према ранијим прописима за кандидате који су стекли академски назив магистра наука ментор треба да има пет радова (референци) које га, по оцени Већа научних области, квалификују за ментора односне дисертације.

Г) У случају да у ужој научној области нема квалификованих наставника, приложити одлуку Већа докторских студија о именовању редовног професора за ментора.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Датум **20. ЈАНУАР 2012.** М.П.

The University of Pittsburgh

SCHOOL OF LAW

UPON RECOMMENDATION OF THE FACULTY,
AND BY AUTHORITY OF THE BOARD OF TRUSTEES, CONFERS UPON

DJORDJE KRIVOKAPIĆ

THE DEGREE OF
MASTER OF LAWS

WITH ALL THE RIGHTS, PRIVILEGES AND RESPONSIBILITIES PERTAINING THERETO.

IN WITNESS THEREOF, THE SEAL OF THE UNIVERSITY AND THE SIGNATURES
OF THE AUTHORIZED OFFICERS ARE AFFIXED AT PITTSBURGH, PENNSYLVANIA.

MAY 26, 2007

CHAIRMAN, BOARD OF TRUSTEES

PROVOST

CHANCELLOR

DEAN, SCHOOL OF LAW